

INSPECTORATUL NAȚIONAL
DE PROBAȚIUNE

НАЦИОНАЛЬНАЯ ИНСПЕКЦИЯ
ПО ПРОБАЦИИ

ORDIN
ПРИКАЗ
mun. Chișinău

“18” Aprilie 2018

Nr. 116

**Privind aprobarea formularului procesului-verbal
cu privire la contravenție și Instrucțiunii cu privire
la modalitatea de întocmire a procesului-verbal
cu privire la contravenție**

În legătură cu modificările introduse în Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 prin Legea nr. 163 din 20 iulie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 364-370, art. 616), împuternicirilor acordate de Ministerul Justiției prin actul nr. 03/2832 din 12 martie 2018, în temeiul pct. 13 al Regulamentului privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 166-168, art. 907),

ORDON :

1. Se aprobă formularul procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în conformitate cu prevederile art. 443 al Codului Contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008 cu modificările ulterioare (conform anexei nr. 1 la prezentul ordin).
2. Se aprobă Instrucțiunea cu privire la modalitatea de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție (conform anexei nr. 2 la prezentul ordin).
3. Formularul procesului-verbal cu privire la contravenție, aprobat prin prezentul ordin, va fi utilizat de către birourile de probațiune ale Inspectoratului Național de Probațiune.
4. Formularul procesului-verbal cu privire la contravenție se va tipări în două exemplare, din care al doilea exemplar va fi autocopiant și se va înmîna persoanei în privința căreia s-a întocmit procesul-verbal.
5. Se stabilește că, pînă la achiziționarea registrelor de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții, birourile de probațiune vor utiliza registre confecționate manual (hîrtie A 4), fiind cusute, numerotate, sigilate și cu aplicarea pe ultima filă a ștampilei și semnăturii șefului biroului de probațiune.
6. Prezentul ordin se aduce la cunoștința subdiviziunilor teritoriale și se publică pe pagina web a Inspectoratului Național de Probațiune.

Director adjunct

Ghenadie CEBAN

PROCES-VERBAL CU PRIVIRE LA CONTRAVENȚIE

Nr. _____

" _____ " 20 _____ ora _____ Locul încheierii _____

1. Agent constator _____

(numele și prenumele agentului constator)

2. Funcția și denumirea autorității pe care o reprezintă: _____

3. Datele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional: _____

3.1. Numele: _____ Prenumele: _____ Patronimicul: _____

3.2. Locul și data nașterii _____ Cetățenia _____ sexul _____

3.3. Identificat prin _____ seria _____ numărul _____ eliberat de _____ la _____ IDNP _____

3.4. Domiciliul: țara _____ localitatea _____ strada _____ bloc _____ ap. _____

3.5. Locul de muncă _____ ocupația _____ tel: _____

Persoana juridică: _____

3.6. Denumirea întreprinderii _____ codul fiscal _____

3.7. Sediul (adresa juridică) _____

3.8. Reprezentant _____ Adresa _____ tel. _____

4. Timpul comiterii: data _____ luna _____ anul _____ ora comiterii _____ (sau perioada cuprinsă între) _____

5. Locul comiterii (localitatea, adresa) _____

6. Fapta contravențională: _____

(elementele constitutive ale contravenției, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție)

Prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art. 318 alin. (____) din Codul contravențional al Republicii Moldova.

7. Obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa: _____

Obiecțiile și probele victimei/lor _____

8. Interpret/traducător (numele, prenumele, patronimicul, funcția) _____

_____ am fost informat despre răspunderea penală conform prevederilor art. 312 din Cod penal, pentru traducerea/interpretarea incorectă, fapt pentru care semnez _____

9. Reprezentant legal (nume, prenume, domiciliul) _____

10. Au fost ridicate corpuri delict/probe _____

11. Mențiunea privind refuzul persoanei de a semna procesul-verbal, motivele refuzului/absența persoanei în privința căreia s-a întocmit proces-verbal _____

12. Martor: _____

(numele, prenumele, patronimicul, IDNP, semnătura)

13. Semnăturile: Agent constator _____

Persoana în privința căreia s-a întocmit proces-verbal _____

Victima/elor _____

Martor/ilor _____

14. DECIZIA AGENTULUI CONSTATOR

14.1. Remiterea procesului-verbal cu privire la contravenție spre examinare în fond instanței de judecată competente, cu recomandarea _____

14.2. Remiterea pentru examinare conform competenței în temeiul art.421¹ alin.(3) din Cod contravențional

14.2.1. Organul competent _____

adresa _____

14.2.2. Cu recomandarea _____

15. Agentul constator _____

(numele, prenumele, funcția agentului constator care a examinat cauza contravențională)

Data _____ ora _____ semnătura _____

Semnătura persoanei în privința căreia s-a întocmit proces-verbal și data _____

16. Drepturile și obligațiile prevăzute la art. 384 și 387 din Codul contravențional, specificate pe verso, au fost explicate, fapt pentru care semnez: _____

(semnătura persoanei în privința căreia s-a întocmit proces-verbal și data)

(semnătura victimei și data)

Prevederile Codului contravențional care stipulează drepturile și obligațiile persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional și ale victimei

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are

dreptul: a) la apărare;

b) să cunoască fapta imputată;

c) să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;

d) să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;

e) să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;

f) să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;

g) să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;

h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;

i) să prezinte probe;

j) să formuleze cereri;

k) să conteste decizia asupra cauzei;

l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;

m) să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să soluționeze cauza contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului; n) să solicite audierea martorilor;

o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;

p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;

q) să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;

r) să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;

s) să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;

t) să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;

u) să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin.(2) lit.u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

a) să se prezinte la citirea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;

b) să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;

c) să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscopică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;

d) să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;

e) să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;

f) să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

a) la înregistrarea neîntîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;

b) să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;

c) să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;

d) să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;

e) să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;

e¹) să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea acestora sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;

e²) să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional după încheierea acțiunilor agentului constator întreprinse în vederea constatării faptei contravenționale și după remiterea dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar;

f) să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile luate și hotărârile adoptate în cauza respectivă;

g) să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decât cele indicate la lit. e²), cu respectarea regimului informațiilor care constituie secret de stat, bancar, comercial, al informațiilor oficiale cu acces limitat sau al datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de către Guvern, care nu va depăși cheltuielile suportate de către agentul constator sau de către instanța de judecată pentru eliberarea acestora.

(4) Victima este prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.

(5) Victima este obligată:

a) să se prezinte la citirea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, să dea explicații la solicitarea acesteia;

b) să prezinte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;

c) să accepte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;

d) să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente să soluționeze cauza contravențională sau ale președintelui ședinței de judecată.

(6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

INSTRUCȚIUNE cu privire la modalitatea de întocmire a Procesului-verbal cu privire la contravenție

1. Prezenta Instrucțiune este elaborată în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, cu modificările și completările ulterioare.

2. Prevederile prezentei Instrucțiuni reglementează modalitatea de întocmire a Procesului-verbal cu privire la contravenție (în continuare proces-verbal).

3. În sensul prezentei Instrucțiuni, se definesc următoarele noțiuni:

contravenție – faptă (acțiune sau inacțiune) ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege și este pasibilă de sancțiune contravențională;

contravenient – persoană fizică, persoană cu funcție de răspundere sau persoană juridică care a comis o contravenție;

sancțiune contravențională – măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție;

amendă – sancțiune pecuniară care se aplică contravenientului în cazurile și în limitele prevăzute de Codul contravențional;

agent constator – reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut conform art. 421¹ din Codul contravențional;

persoană fizică – omul, privit individual, ca titular de drepturi și de obligații civile;

persoană juridică – organizația care are un patrimoniu distinct și răspunde pentru obligațiile sale cu acest patrimoniu, poate să dobândească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații, poate fi reclamant și pîrît în instanța de judecată;

proces-verbal cu privire la contravenție – act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul.

4. Procesul-verbal se întocmește conform *anexei nr. 1* cu respectarea strictă a regulilor prezentei Instrucțiuni, a art. 440, art. 441, art. 443 din Codul contravențional, sub sancțiunea nulității procesului-verbal conform art. 445 din Codul contravențional.

5. Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constator, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și de victimă/e cînd există.

6. În procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se întocmește un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.

7. Procesul-verbal se va întocmi în privința persoanelor care se eschivează de la executarea hotărîrilor instanțelor de judecată, cu excepția persoanelor care au fost deja sancționate conform art. 231 alin. (3) din Codul contravențional, precum și subiecților probațiunii în privința cărora este prevăzută o altă procedură legală în cazul încălcării obligațiilor.

8. Procesul-verbal cu privire la contravenție se va înscrie în registrul de evidență în cel mult 24 ore de la data încheierii lui, sau după caz în ziua următoare lucrătoare conform *anexei* la prezenta Instrucțiune.

9. Pozițiile procesului-verbal se completează, după cum urmează:

1) La tipărirea formularelor se va indica numărul de ordine format din cifre în ordine crescătoare, conform registrului de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții.

2) La întocmirea procesului-verbal se vor indica inițial data, ora și locul încheierii procesului-verbal.

3) În pct. 1 se va indica numele și prenumele agentului constatator ce întocmește procesul-verbal.

4) Pct. 2 se va completa cu calitatea/funția deținută și denumirea autorității (șef/șef adjunct al Biroului de probațiune _____) pe care o reprezintă agentul constatator care a constatat contravenția.

5) La pct. 3 compartimentul „Datele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional”:

a) subpct. 3.1 va include în mod obligatoriu datele persoanei fizice: numele, prenumele, patronimicul;

b) subpct 3.2 va include în mod obligatoriu locul nașterii, data nașterii, cetățenia, sexul;

c) subpct 3.3 va include tipul actului de identitate (buletin, pașaport), seria, numărul, eliberat de instituția, la data, IDNP compus din 13 cifre;

d) subpct 3.4 va include date despre domiciliul persoanei și se va indica: țara, localitatea, strada, blocul și numărul apartamentului;

e) subpct 3.5 la compartimentul „Locul de muncă” se va indica instituția în care își are activitatea persoana, ocupația și telefonul de serviciu/personal.

La compartimentul datelor despre „Persoana juridică” se vor completa următoarele:

a) subpct. 3.6. denumirea întreprinderii, codul fiscal al persoanei juridice;

b) subpct. 3.7. sediul (adresa juridică);

c) subpct. 3.8. „Reprezentant” se vor completa cîmpurile specificate cu indicarea numelui, prenumelui, funcției, adresei și telefonului persoanei care reprezintă interesele persoanei juridice.

6) La pct. 4 se vor introduce date despre timpul comiterii, data, luna, anul și ora comiterii (sau perioada cuprinsă între).

7) Pct. 5 va fi completat cu date despre locul comiterii, fiind inclusă localitatea (oraș, comună sau sat), strada și numărul corespunzător.

8) La pct. 6 se va specifica „Fapta contravențională” la care se vor indica elementele constitutive ale contravenției, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, precum și se vor specifica eventualele pagube cauzate de contravenție. În ultima frază a punctului se va indica încadrarea juridică a faptei prin consemnarea normei materiale contravenționale încălcate și indicii calificativi ai elementelor constitutive ale contravenției, conform articolului respectiv din Codul contravențional.

9) La pct. 7 se vor specifica obiecțiile, probele și completările pe care le aduce în apărarea sa persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, precum și obiecțiile și probele victimei/lor.

10) Pct. 8 se va completa cu date despre „Interpret/traducător” (numele, prenumele, patronimicul, funcția) cu indicarea limbii traduse și se va aduce la cunoștință sub semnătură despre răspunderea penală (art. 312 CP) pe care o poartă traducătorul/interpretul pentru traducere/interpretare incorectă. Spațiul respectiv se completează în cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional sau victima nu cunoaște limba procesului-verbal.

11) La pct. 9 se indică datele reprezentantului legal – numele, prenumele, patronimicul, domiciliul, calitatea (părinte, tutore, etc.). Spațiul respectiv se completează în cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este un minor.

12) Pct. 10 se va completa cu informația despre corpurile delictelor ridicate și probele acumulate (se vor descrie forma, mărimea, culoarea, greutatea alte caracteristici care permit individualizarea lor, indicîndu-se datele proprietarului și, după caz, măsurile luate pentru valorificarea sau conservarea lor) sau actul de ridicare care descrie detaliat obiectele respective

(forma, mărimea, culoarea, greutatea, alte caracteristici care permit individualizarea lor, datele proprietarului și, după caz, măsurile luate pentru valorificarea sau conservarea lor) ținând cont de prevederile art. 425 și 431 din Codul contravențional.

13) La pct. 11 se va indica mențiunea privind refuzul persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional de a semna procesul-verbal, motivele refuzului sau mențiunea privind absența sa. Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor.

14) Pct. 12 se va completa cu date despre martor și anume: numele, prenumele, patronimicul, IDNP-ul și semnătura (conform art. 443 alin. (6) din Codul contravențional).

15) La pct. 13 vor semna agentul constatator, persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, victima/e când există și martorul/martorii prezenți.

16) Pct. 14 la compartimentul „Decizia agentului constatator” câmpurile se vor completa cu următoarele:

a) 14.1. Remiterea procesului-verbal cu privire la contravenție spre examinare în fond instanței de judecată competente, cu recomandarea, în toate cazurile, dacă consideră necesar, privind sancționarea sau privind încetarea procesului, cu indicarea normei care servește temei de sancționare sau de încetare;

b) 14.2. Remiterea pentru examinare conform competenței în temeiul articolului – se va indica norma corespunzătoare din Codul contravențional care stabilește organul competent și materialele cauzei contravenționale;

c) 14.2.1. Organul competent – se va indica denumirea și adresa autorității competente să examineze cazul și să emită decizia asupra acestuia;

d) 14.2.2. Cu recomandarea – se va indica recomandarea de sancționare a contravenientului sau de încetare a procesului.

17) La pct. 15 se vor indica datele de identificare ale agentului constatator care a emis decizia asupra cauzei contravenționale cu consemnarea datei și orei luării deciziei confirmată cu semnătura acestuia.

18) Pct. 16 cuprinde drepturile și obligațiile ale persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și ale victimei despre care vor fi informați și unde se vor semna pentru a confirma că acestea i-au fost aduse la cunoștință cu indicarea datei. Totodată, persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional va semna pentru confirmarea faptului că a primit un exemplar al procesului verbal, iar în cazul victimei, la cerere. În cazul procesului-verbal întocmit în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art. 382 alin. (6) din Codul contravențional.

